
Oekraïne Zending

Verslag Algemene Vergadering

Zaterdag 12 maart 2022

1. Opening

1.1 Opening

Rients Boiten, voorzitter Raad van Toezicht (RvT), heet de aanwezigen welkom. We zingen 'Groot is uw trouw', vers 1 en 2. Hij leest voor Psalm 11 en gaat voor in gebed met o.a. voorbede voor Oekraïne.

Rients memoreert dat het de eerste keer sinds twee jaar is dat we weer fysiek bijeen zijn. Het gezongen lied is hetzelfde waarmee de vergadering van twee jaar geleden werd gesloten. Daarmee willen we de continuïteit uitdrukken van ons werk, ook ten behoeve van de Oekraïense broeders en zusters.

Hij noemt een aantal ontwikkelingen in het werk van OZ, een aantal blijvende gaven, en een aantal aandachtspunten op de agenda. De belangstelling voor de gereformeerde theologie in de Oost-Europese wereld neemt toe. Belemmeringen in Nederland leidden ertoe dat de AV twee keer moest worden uitgesteld, de Oekraïneweek niet doorging, het bestuurswerk moeilijker verliep en de partnerschapsrelaties tussen kerken in Nederland en Oekraïne moeilijk konden worden beoefend.

Het werk is stilgezet, maar we hebben hoop dat het straks weer verder kan gaan om het gereformeerd kerkelijk leven in samenwerking met de kerken daarginds vorm te geven, te steunen en eventueel uit te breiden. Het seminarie en de woningen staan nog overeind, e-mailverkeer en betalingen zijn nog mogelijk. We pakken het AV-werk nu weer op en gaan verder in verbondenheid en vertrouwen.

1.2 Vaststellen agenda

De agenda wordt vastgesteld. Dima Bintsarovskiy kan helaas zijn bijdrage aan de vergadering niet leveren.

1.3 Actualiteit

Wouter Pansier, voorzitter OZ, voert hierover het woord.

Het bestuur had graag na de coronapandemie een vergadering met een feestelijk tintje gehad, maar is ingehaald door de realiteit; de situatie is nu heel anders: oorlog. Eertijds maakten we ons zorgen over een mogelijk naderende inval in Oost-Oekraïne, nu zijn er heel andere zorgen. Er zijn geen berichten over slachtoffers uit de kerken of over mannen die naar het front moesten vertrekken. En er komt nog geld uit de geldautomaten, behalve in Kiev.

Er zijn veel steunaanvragen. Er is behoefte aan noodaggregaten, watervoorraad en voedselvoorraden. In de kelders van kerken zijn bedden nodig. We honoreren zulke aanvragen royaal: we geven geld voor wat nodig is voor kerk en diaconie; dat laatste kan ook de omgeving betreffen. Zo is er al heel wat geld uitgegeven.

Uit Tavrieske is de helft van de mensen gevlucht richting Kiev om naar Polen te gaan. Uit andere gemeenten horen we zulke berichten niet. Zo is het in Ruda rustig; wel brengen vluchtelingen er een enkele nacht door. Er zijn ook vluchtelingen in Nederland terechtgekomen bij adressen die ze al kenden, waar ze een relatie mee hadden.

Het centrum The Right Way van Vitaly functioneert nog, de meeste cliënten zijn er nog. De overheid heeft gevraagd om ruimte geschikt te maken voor vluchtelingen en dat is in een bijgebouw gedaan. Er is contact met Arenda van Ree, die met haar bakkerij betrokken is.

Bestuursleden worden benaderd door mensen in Nederland die meer willen doen dan geld geven, bijvoorbeeld helpen met goederen. Daar houden wij ons niet mee bezig, wij verwijzen in zulke gevallen door naar Dorcas en dergelijke organisaties.

Wekelijks komt er een nieuwsbrief uit. De Oekraïense kerken zijn onder de bestuursleden verdeeld om contact mee te onderhouden. De voorzitter dringt erop aan om van bestaande contacten gebruik te maken om de mensen daarginds te bemoedigen.

Johan stelt met het oog op deze situatie voor het bestuur te machtigen om naar eigen inzicht van jaarplan en begroting af te wijken. Voor dit voorstel blijkt bij handopsteken een meerderheid, het is aangenomen.

1.4. Onthulling actuele stand opbrengst geldinzamelingsactie

Daartoe uitgenodigd door Marianne, maakt Bert, met gebruik van beelden op het scherm, de huidige stand bekend: € 81.793. Daarnaast komt er geld binnen via de site van DVN. Deze actie staat apart van de begroting en de reserves, ze komt er bovenop, ze is bedoeld voor het lenigen van de nood. Het resultaat is een aanmoediging, het is niet de bedoeling dat het geven nu stopt.

2. Statutaire agendapunten

2.1. Vaststellen van het verslag AV van 23 november 2019

Er zijn geen opmerkingen over het verslag. Het wordt vastgesteld.

2.2. Vaststellen van het financieel jaarverslag 2020

Eerst is er gelegenheid voor vragen over de tekst van het verslag, maar er zijn er geen. Het wordt vastgesteld.

Daarna komt het cijfermatige gedeelte aan de orde. De voorzitter deelt mee dat door een misverstand de accountantsverklaring niet is bijgevoegd. De verklaring bevat een beperking. Er is namelijk onvoldoende zekerheid over alle contante betalingen in Oekraïne. Dit is dezelfde restrictie als vorig jaar. Er zijn wel verbeteringen, maar de accountant vindt het nog onvoldoende.

De accountantscontrole vindt plaats volgens Richtlijn 650 voor fondswervende organisaties. Er zijn lichtere richtlijnen, maar de RvT houdt vast aan deze vorm van controle.

Er zijn verzachtende omstandigheden. Zo kampte de penningmeester lange tijd met een burn-out.

Wat vermogen en resultaat betreft geeft het verslag volgens de verklaring een betrouwbaar inzicht. De beperking betreft de besteding, en wel een gedeelte daarvan. Verantwoording daarvan is door praktische oorzaken niet altijd mogelijk. Aan de andere kant: de accountant beschouwt Oekraïne als

een risicoland, waar makkelijk fraude kan optreden. De voorzitter stelt dat wij vertrouwen hebben in de besteding.

Op een vraag over het Student Adoptie Plan (SAP) antwoordt Wouter dat het geld dat daarvoor binnenkomt rechtstreeks wordt overgemaakt naar de gemeente waar de student lid is. Overigens wordt dit plan afgebouwd; nieuwe steunaanvragen van studenten worden rechtstreeks door OZ behandeld. Dit om te voorkomen dat communicatief sterkere studenten meer geld kunnen krijgen dan andere.

De opgevoerde kosten voor LSV/DVN betreffen natuurlijk niet alleen het versturen van nota's, maar quota per lid voor DVN die OZ int. Dit item komt op verscheidene plekken in de begroting terug. Het voornemen is om het begrotingsschema te herzien en transparanter te maken.

Het cijfermatige gedeelte van het financieel jaarverslag wordt vastgesteld.

2.3 Toelichting einde zendingsteam en ERSU

Dit punt wordt van de agenda afgevoerd.

3. Bestuur en Raad van Toezicht

3.1 Voorstel tot herbenoeming Wouter Pansier als voorzitter van het bestuur (2e termijn). De benoeming vindt plaats door de Raad van Toezicht.

3.2 Voorstel tot herbenoeming Riens Boiten als voorzitter van de Raad van Toezicht (3e termijn), en:

Voorstel tot benoeming Elbert Feenstra tot lid van de RvT (1e termijn).

Lucius de Graaff geeft een toelichting betreffende Elbert Feenstra. Hij is lid van de kerk in 't Harde en apotheker emeritus. Hij verblijft op Bonaire tot half april, daarna zal hij volgens plan toetreden tot de RvT. Lucius heeft met hem samengewerkt en beveelt zijn kandidatuur van harte aan.

Voorgesteld wordt, af te zien van schriftelijke stemming. De vergadering gaat hiermee akkoord. Bij handopsteken gaat zij met de voorstellen tot benoeming akkoord.

3.3 Wijziging statuten mbt aantal leden RvT

Statutair moet de RvT 5 leden hebben, het voorstel is om dit terug te brengen naar 4. Het is moeilijk mensen te vinden voor zo'n functie. Bovendien is het aantal leden van de raad al groot; het dagelijks bestuur heeft er 6. Bij handopsteken stemt de vergadering met het voorstel in.

4. Info deelnemende kerken

4.1 Wijziging in de deelnemende kerken

- *Harderwijk blijft deelnemen op voorwaarden*

Ds. Ruud de Boer van Harderwijk geeft een toelichting en beantwoordt vragen. Twee à drie jaar geleden zag de kerkenraad afbouw van het Oekraïnewerk aankomen. Harderwijk zich oriënteren op

plaatselijk werk: het AZC en asielzoekers, Evangelie en Moslims, en het jeugdwerk, dat als ‘inwendige zending’ te beschouwen is en waarvoor een jeugdwerker in dienst werd genomen. De kerkenraad wilde stoppen met OZ, maar na een gesprek toch betrokken blijven maar op een lager niveau. De raad heeft online met Wasja gebeden en is blij onder de huidige omstandigheden toch betrokken te blijven. Het quotum gaat volgens plan terug naar € 5, dat is weliswaar laag, maar voor de kerkenraad ligt hier een dilemma: anders stopt het voor Harderwijk. Het is geen noodlijdende kerk, maar financiën spelen, net als overal, wel een rol. Harderwijk hoopt zo permanent betrokken te blijven, maar de kerkenraad beslist. Men kan ook niet toezeggen dat men t.z.t. wel weer een hoger quotum wil bijdragen. Met de rechtstreekse partnerrelatie met een Oekraïense kerk gaat Harderwijk wel door.

Wouter licht het bestuursstandpunt toe. Het bestuur is hier niet blij mee. We zien dat deze tendens in meer kerken speelt. Zending speelt niet meer zo’n grote rol als in het verleden. Het bestuur gaat dan met de kerk in gesprek. Wat is de achtergrond? Speelt er een financieel probleem? Is er in dat geval een mogelijkheid van onderlinge steun als kerken? Wil men iets anders gaan doen op het gebied van zending? Het bestuur gaat zo’n gesprek aan met de bedoeling de kerk binnenboord te houden. De afgesproken regel is dat een kerk na het besluit tot terugtrekking nog twee jaar blijft meedoen. Uit de vergadering wordt ook opgemerkt dat de verplichtingen die wij hebben wel structureel zijn.

- *Ede Noord naar 50%*

Ede Noord wil per 1 januari 2021 de bijdrage voor 50% aan OZ geven en voor 50% aan het werk via dVN in India, waar ze al een langere band mee hebben. Deze wens leefde al lang bij de kerkenraad. Het betreft dus geen vermindering van de bijdrage, maar een verdeling. De AV gaat hiermee akkoord.

- *Zeewolde: opzegging*

Zeewolde wil per 1 januari 2021 opzeggen. Arjen Jonker licht toe. De commissie Z&H is moeilijk tot onmogelijk te bemensen. Er zijn wel individuele contacten met vluchtelingen uit Oekraïne. De gemeente heeft het financieel zwaar. Het is een gemeente met veel jonge leden, waardoor het opbrengen van het quotum veel eist. Verder heeft de kerk nog te dealen met een financieel debacle. Er is een tekort. Intussen zijn er diverse andere missionaire initiatieven die men ook graag structureel wil ondersteunen: werk in Slowakije en evangelisatie van jongeren.

Alle drie gemeenten willen wel graag Naast blijven ontvangen. Wouter verklaart dat dat zal gebeuren. Naast is het tijdschrift van dVN. Het regionale nummer Oekraïne Zending moet overal komen.

Per gemeente wordt nu een besluit genomen. Het voorstel van Harderwijk en het bestuur wordt – na verduidelijking inzake de stemming – gesteund met 8 stemmen voor en 5 tegen. Bij dit besluit wordt opgemerkt dat de overeenkomst tussen Harderwijk en OZ blijft bestaan en wordt uitgevoerd.

Voor de regeling betreffende Ede Noord gaan 13 handen omhoog. Niemand is tegen. Ede Noord heeft ook de opzegtermijn in acht genomen.

Instemming met Zeewolde vindt plaats zonder dat er stemming nodig is.

PAUZE

4.2 Toetreding Zutphen per 1 januari 2022

Zutphen geeft een toelichting. Het werk heeft hun hart, al hebben zij wel voorwaarden. Het is voor hen niet mogelijk op dit moment aan de quotumverplichtingen te voldoen. Het bestuur heeft daar begrip voor en is hen hierin tegemoetgekomen.

De toetreding wordt met applaus begroet.

Over de besluitvorming in algemene zin wordt nog de volgende toelichting gegeven. Wat in de statuten staat over de voorwaarden voor opzegging is op de AV besloten. Er is een richtlijn, die geen absolute verplichting inhoudt. Over de manier waarop de besluitvorming in de AV moet plaatsvinden is in de statuten niets vastgesteld.

5.2 Uitbreiding zendingsgebied, met interview Yaroslav Wiasowsky uit Wit-Rusland (Belarus)

Dit onderdeel van de agenda heeft vanwege de tijdsplanning voorrang gekregen in de afhandeling van de agenda.

Ds Jelle Drijfhout speelt een interview af door hemzelf met Yaroslav, die zal worden gevolgd door een live verbinding, beide op het scherm. Op aanstichten van Yaroslav studeren nu 9 studenten in Kyiv.

Yaroslav vertelt dat hij, niet-christelijk opgegroeid, als tiener een kleine bijbel in handen kreeg, een gebeurtenis die hij zich nu na dertig jaar nog herinnert. Geïnteresseerd begon hij Genesis te lezen.

Zijn vader begon in 1985 met een kerk in Minsk. Yaroslav studeerde theologie en werd in 1997 op 20-jarige leeftijd assistent-pastor in deze kerk. Deze heeft nu 40 leden.

De gereformeerde beweging in Belarus, toen een klein deel van de Sovjet-Unie was met nu Minsk als hoofdstad, staat nog in de kinderschoenen. Yaroslav vond al sinds 1995-96 een uitgeverij nodig. Daarmee startte hij in 2003. Kernonderwerpen zijn het evangelie en de Reformatie. In het begin gaf hij praktische theologische commentaren uit, vooral gericht op kinderen en vrouwen. Nu is er meer belangstelling gekomen voor diepergaande boeken. De taal is Russisch. Ook pastoren van evangelische kerken worden hiermee bereikt. De prediking verandert. Voorgangers willen de Bijbel begrijpen en uitleggen.

Het is Yaroslav's overtuiging dat de gereformeerde theologie de beste is. Ook Arminianen worden erdoor aangetrokken.

Het laatste boek dat hij heeft uitgegeven is het eerste deel van de Gereformeerde dogmatiek van Herman Bavinck. Daarnaast publiceert hij commentaren van Calvijn en werk van Amerikaanse theologen, met name van Sinclair Ferguson.

De belangrijkste punten waarop Nederlandse steun zich zou kunnen richten zijn de theologische opleiding en de uitgave van boeken.

De visie van Yaroslav is om in elk regionaal centrum, zes in getal, een kerk te stichten. Daarvoor zijn pastoren en zendelingen nodig. De huidige studenten zijn met hun eerste of hun derde jaar bezig. Door de studie fulltime te maken duurt die nu 5 jaar in plaats van 10. Er zijn 9 studenten uit verschillende steden. Sinds drie jaar gaan ze naar Oekraïne. De meeste studenten zullen waarschijnlijk met een eerste kerk beginnen in Minsk, maar weten nog niet waar ze daarna heen zullen gaan.

Maar het gaat Yaroslav niet in de eerste plaats om aantallen. Het zou al goed zijn als er in vijf jaar één kerk zou ontstaan. Voorop staat dat de opbouw solide moet zijn.

Momenteel is de grens gesloten, zodat de studenten niet naar Kiev kunnen. De colleges worden online gegeven. Daar is inmiddels ervaring mee. Yaroslav geeft ook les naar Tyumen en in Sint-Petersburg. Hij heeft drie zoons, die resp. 6, 18 en 23 jaar zijn. Hij heet ons welkom in Minsk, hoewel zulk bezoek nu niet mogelijk is.

Aansluitend komt de liveverbinding tot stand en is er gelegenheid om Yaroslav vragen te stellen.

Is het in Minsk net zoals in Oekraïne, dat een kerk die geen gebouw heeft als een sekte wordt beschouwd? Antwoord: een gereformeerde kerk wordt in ieder geval als een sekte beschouwd en als plek van Amerikaanse spionnen.

Hoe staat de regering tegenover het starten van kerken? In Minsk registreert de overheid sinds zes jaar geen enkele kerk meer, in andere gebieden gaat het makkelijker. De kerk in Belarus is Russisch Orthodox, een deel van de Russische kerk, die gestuurd wordt door de overheid en de oorlog van Rusland in Oekraïne steunt. Net als in Oekraïne is er een verschil tussen oost en west: het westen is een deel van Polen geweest en de kerk was Rooms-Katholiek.

Yaroslav toont zijn uitgave van deel 1 van Bavinck in het Russisch, dat vorige week verschenen is.

Dit onderdeel wordt, evenals het vorige, afgesloten met dank en zegenwensen.

5. Beleid & Jaarplan 2022

5.1 Toelichting door Wouter Pansier

Wouter Pansier geeft een toelichting op jaarplan en begroting voor 2022. Langlopende verplichtingen betreffen de kerken, het seminarie, diverse instellingen zoals TRW en Babysun, en (het faciliteren van) de partnerkerkrelaties tussen Nederland en Oekraïne.

Nieuw beleid betreft de samenwerking tussen de Oost-Europese seminaries en het werk in Belarus.

Een langlopende issue is het vastgoed in Oekraïne. Op advies is besloten het nu niet te verkopen. Dus moeten we het zien te gebruiken.

De beëindiging van het zendingsteam wordt toegelicht. Cor Harryvan doet nog werkzaamheden voor OZ waarvoor hem een vergoeding wordt betaald. Voor Erik van Alten wordt gezocht naar een vervanger; diens inkomen komt dan terug in de begroting van het seminarie.

De begroting bevat een verlaging van het quotum tot € 24. Intussen moet bedacht worden dat bij het realiseren van nieuw beleid de reserves afnemen.

De begroting wordt bij handopsteken geaccordeerd.

Opgemerkt wordt nog dat terughoudendheid op z'n plaats is bij het houden van specifieke acties. Er zijn nu vrij kort achter elkaar twee specifieke acties gehouden: voor Kerst en voor de oorlogsnood. Weliswaar wordt voor zo'n concrete actie graag gegeven, maar als de kerk dan komt voor het quotum zegt men: ik heb al voor Oekraïne gegeven. Andere opmerkingen over de financiën tijdens de vergadering zijn dat de voorlichting sterker en duidelijker moet. Alle kerken hebben moeite met het opbrengen van het quotum.

5.2 Zie boven, tussen 4.2 en 5

5.3 Partnerschap kerken in Nederland en in Oekraïne en de rol van het bestuur OZ daarbij

Dit onderwerp wordt van de agenda afgevoerd.

6. Referaten

6.1 Bijdrage van ds. Louren Blijdorp

De bijdrage van ds Blijdorp heeft als titel “Onze schat en onze schaamte; millennials en mission”. Hij werpt de vraag op: zal er na de verhuizing van Kampen naar Utrecht nog een nieuwe lading studenten komen? Hij stelt vier narratieven voor: ‘alles wordt minder’, ‘alles moet anders’, ‘pappen en nathouden’ en ‘geworteld maar lenig’. Die laatste houding beveelt hij aan. Hij pleit ervoor dat millennials (hij is er zelf een) zich onze gereformeerde traditie eigen maken – in plaats van, zoals vaak gebeurt, zich ervoor te schamen en die terzijde te schuiven. Blijdorp citeert Richard Mouw: ‘generous calvinism’; waardeer je eigen traditie. En Kees van der Kooi: ‘Minacht je eigen ransel niet’. En Ad de Bruijne: ‘Verdiep je in je eigen traditie’. Verder verwijst hij naar de podcastserie ‘Grace in common’ van vier theologen. Als je stevig geworteld bent kun je open en wendbaar in je eigen tijd staan. Hij noemt voorbeelden van jonge theologen die deze houding aannemen – naast jonge theologen die zich afzetten tegen het eigen verleden. Een voorbeeld van de eerste houding is Marinus de Jong met zijn bijdrage in ‘Gereformeerde theologie stroomopwaarts’. In andere landen heeft men juist veel interesse voor onze gereformeerde traditie, met name voor Kuyper en Bavinck. Deze beweging heet het neocalvinisme. Hoe komt het dat men daar er wél zo door gegrepen is, ook jonge theologen? Doen we onszelf niet een beetje tekort? Hebben millennials nog wel iets met mission? Hoe waarderen we ons eigen erfgoed?

In de hierop volgende discussie rijst de vraag: moeten we terug naar ons eigen specifiek vrijgemaakte verleden? Het neocalvinisme is ruimer maar wel gereformeerd. Wordt ook K. Schilder meegenomen? Hij krijgt inderdaad aandacht, met name zijn kritiek op de gemene gratie. Van J. Kamphuis en Van Bruggen geldt dat niet.

Kuyper is zelf een voorbeeld van pionieren: hij herijkte zijn eigen traditie naar zijn eigen eeuw. De Oekraïners zijn heel spiritueel. Aan ons de uitdaging om onze traditie daarnaar te vertalen. In Nederland wordt wel veel gedaan met praktische theologie, bijvoorbeeld het werk van J. Douma, maar in de internationale academische theologie voedt men de studenten met Kuyper en Bavinck.

6.2 Bijdrage van Dima Bintsarovskiy

Dima is zelf een voorbeeld van zo’n jonge gereformeerde theoloog. Hij is van baptist gereformeerd geworden. Ds Blijdorp heeft zijn bijdrage samen met hem voorbereid. Dima zag zich echter geroepen om naar Polen te gaan als tolk. Hij legde dit aan Wouter Pansier voor, die hem aanraadde zijn hart te volgen. Zodoende kan hij nu niet hier zijn.

7. Rondvraag

Geen punten te melden.

8. Sluiting

8.1 Dankgebed door Wouter Pansier, voorzitter OZ.

Wouter zegt de aanwezigen dank voor hun betrokkenheid. Daarna gaat hij voor in gebed.